

ג. "אתם" — ולא אפוטרופין.

ד. וכל שכן⁽⁶⁾ שאנו דורשים "אתם" — ולא התורם את שאינו שלו כלל.

ואם כן תיקשי, היאך שנינו שאפוטרופוס תורם על של יתומים!?

ומשנינן: אמר רב חסדא: לא קשיא המשנה על הברייתא.

כאן [המשנה] להאכיל את היתומים לאלתר, ועל זה שנינו: "אפוטרופוס חייב לעשר פירותיהם."⁽⁷⁾

כאן [הברייתא] להניח את התבואה באוצר

עד שיגדלו, ועל זה אמרו "אתם" — ולא אפוטרופין. כי למה להם לעשר, לכשיגדלו היתומים יעשרום הם בעצמם.⁽⁸⁾

והתניא, בברייתא אחרת, כדברי רב חסדא:

הברייתא שלפנינו מפרטת את דיני אפוטרופוס:

א. האפוטרופין תורמין ומעשרין להאכיל ולא להניח. — כדברי רב חסדא.

ב. ומוכרין⁽⁹⁾ האפוטרופין להן בהמה, עבדים ושפחות, בתיב, שדות וכרמים להאכיל את היתומים לאלתר מן המעות.

שלא בפניו].

ובתוספתא [תרומות א יד] איתא: "מעשר ומאכילן מפני תיקון העולם", ומשמע שמן הדין אינו יכול להפריש — "חזון יחזקאל". ויש שרצו לחלק בין אפוטרופוס שמינוהו בית דין או אבי יתומין, לבין בעל הבית שסמכו אצלו היתומין, ראה ציון 452 ב"חידושי הריטב"א".

8. רש"י, וראה בתוספות הרא"ש.

והרשב"א כתב, שלפי הטעם הראשון שאין אפוטרופוס מעשר אלא משום הפקר בית דין, אם כן "להניח" אינו צורך היתומים, ולא הפקירו לו בית דין את נכסיהם; לפי הטעם השני, שיד אפוטרופוס כיד יתומים, צריך לומר, שכיון שאינו כל כך צורך היתומים, על כן חששו שמה לא ידקדק יפה, ויזלזל בנכסי יתומים.

9. וכתבו הראשונים, שהוא משום "הפקר בית דין הפקר", ולענין "להניח" לא הפקירו לו את נכסיהם, [ואף באופן שחושב שירויחו היתומים, כגון שיכול למוכרן בדמים מרובים].

אי נמי: משום ש"זכין לאדם שלא בפניו", כמו שמצאנו בקידושין מב א.

לבעל השדה, והשאר שלו. וראה ברמב"ם בפירוש המשנה [פאה ה ה], שנעשה השדה כולה ברשותו ובחזקתו.

6. כתב רש"י, הך סיפא טעמא דרישא, כלומר "אתם" ממעט התורם שאינו שלו, והני כולהו שאינו שלו נינהו. אי נמי: "זו ואין צריך לומר זו" קתני.

7. ואף שמדין תורה אין אפוטרופוס רשאי לתקן פירותיהם של יתומים, "הפקר בית דין הפקר", והפקירום חכמים אצל אפוטרופוס ושלו הוא תורם — תוספות מ ב ד"ה וכתב, ורשב"א.

אי נמי: אפוטרופוס תורם מן הדין, כי יד אפוטרופוס כיד היתומים [ראה בבא קמא לו א ברש"י ד"ה אין צריכין פרוזבול], ומה שאמרו "אתם ולא שותפין אתם ולא אפוטרופין" דרבנן הוא, כשמפריש להניח, וקרא אסמכתא בעלמא — רשב"א, וראה חתם סופר בדעת הרמב"ן, "קצות החושן" רמג ז ח, ובציון 242 ברשב"א. [וראה רש"י קידושין מב א ד"ה אלא כדרבא, דמשמע שדין אפוטרופוס הוא מדין "זכין לאדם